

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

UPA2026/64-143

4. maj 2026

Nivi Heilmann Efraimsen

Imm. 64

**Meeqqat atuarfiani klassimi ataatsimi annerpaamik 18-inik
atuartoqarnissaanik qulakkeerisumik inatsimmik
atortuulersitsinissamik, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik
Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

Demokraatit inatsisartuni eqimattaa

Oqaaseqaat:

Inatsimmik atuutilersitsinissamik siunnersuut kisitsisaannarnut ammerlassusiinerinnarmulluunniit tunngangilaq. Aamma aallarniilluni Pipaluk Olsen Demokraatineersup oqaatigaa. Meeqqanut tunngavoq, inuiaqatigiinnilu aaqqissuusaanitta siunissattalu qanoq isikkoqarumaarnissaannut tunngassuteqarluni.

Meeqqat Atuarfiat inuiaqatigiittut ilinniartitaanitta tunngavigigaa isumaqarpugut.

Meerartagut Meeqqat Atuarfiani pitsaasumik ineriartussappata, inuunermi sinneranut imminut napatissinnaanissaminnut piginnaasassanik ineriartortitaqassappata, inuiaqatigiinnut nammaqataanissaminnut piukkunnarsassappata, uagut pisussaavugut ajunnginnerpaamik atugaqartinnissaat anguniarlugu sinaakkusiisussat.

Inuit Aqatatigiinniit meeqqat atuarfiat pillugu inuiaqatigiinni oqallittarnerit arajutsisimangilagut. Unalu nipi amerlasuutigut inerniliunneqakkajuttarpoq; ullumikkorniit pitsaanerusumik meerartatsinnut taakkunungalu sullissisut tamaasa eqqarsaatigalugit sinaakkusiisariaqartugut.

Inatsimmillu allannguiniarnerni tamani atuisut aammalu inatsimmik piviusunngortitsisussat peqataatillugit suliaqartarnissarput Inuit Ataqatigiinniit

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

pingaartittorujussuarput. Nalilersuinerit misissuinerillu pineqartut ilisimasallillu peqatigalugit sulinissarput pingaartitaralugu.

Inatsimmik atuutilersitsinissamik siunnersuuteqartut siunnersuutigivaat klassimi atuartut annerpaamik 18-inut appartinneqassasut. Ullumikkut klassimi atuartut annerpaamik 26-inut killegarput.

Atuartullu taamak amerlatigigaangata amerlasuutigut atuartut assigiinneqisut ilinniartitsisup ataatsip ilikkagassatut anguniakkat atuartitsissutiginiarnissaat ilungersungaarluni atuartitsissutigisarpaat. Ilinniartitsisut atuartitsiinnarneq ajorput, atuartorpassuarnut isumassuisarput, oqaaqqissaarisarput, siunnersuisarput, aqutissiuisarput, angerlarsimaffimmilu pitsutit pissutaallutik arlaatigut atuartoq ikorfartugassaangaagat pisussaavoq aqutissiuissalluni.

Uku eqqaasakka ullormut atuartitsinerup iluani pisartut ilaannamininnguarai, suli allarpassuarnik ilinniartitsisoq atuartut atuartissinnaajumallugit suliaqartarpoq. Atuartullu tamarmik ataasiakkaarlutik minnerusumik annerusumilluunniit immikkut pisariaqartitsiuartarput.

Aamma amerlasuutigut inip atuartitsiviusup silaannalussissarnera takornartaanngilaq. Ilisimavarpullu inip ilua CO₂-mik annertuallaartumik akoqalerneratigut atuartut ilinniartitsisullu inuummarlulertartut, kingunerikkajuttarlugulu atuartitsinermut peqataajunnaarneq imaluunniit atuartitsissutigineqartunik ilaannakortumik peqataaneq.

Nalunngilarpummi aamma nunatsinni atuarfiit amerlasuut ullutsinnut aserfallassimanertik pissutigalugu naleqqukkunnaarluinnarsimasut.

Taamaattumik isumaqarpugut atuartunik klassimi annerpaaffissaliussap oqallisigineqarnera peqqinnartuusoq pisariaqartorlu.

Ukiuni kingullerni arlalinni nuna tamakkerlugu atuarfiit pisortaasa ukiumoortumik isumasioqatigiisinneqartarnerannut peqataasarninni qulequttat makkua oqallisigineqangaatsiartarput. Klassimilu atuartut annerpaamik 26-inut killigititaasup appartinneqarsinnaanera ilaatigut aamma kissaatigineqarluni eqqartorneqartarpoq.

Uanilu erseqqissaatigerusupparput nuna tamakkerlugu pissutsit piffimmiit piffimmut assigiingitsorujussuummata, illoqarfiit anginerit, ingasammik Nuummi nalinginnaanerpaavoq atuartut klassimi ataatsimi 26-iuserneri, taamaammat siunnersuuteqartup aamma eqqaavaa nuna tamakkerlugu klassinik 53-inik,

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Nuummilu klassinik 34,5-inik qaavatigut pilersitssisoqartariaqassasoq, taakkualu qaavatigut atuartitsivissanik ilinniartitsisunillu sulii amerlanerusunik pisariaqartitsisoqalissasoq, tamakkua tamarmik aningaasanik naleqartut ilisimavarput. Taamaattorli siunertarinqartoq takusinnaallutigulu soqutigivarput, ilisimagatsigu soqutigalugulu meerartatta meeqqat aturfiani atuarnerminni klassimi ikilinerikkut pissarsiassaat siunissamut aningaasaliinerusoq.

Uumalu qulequttap piviusunngortinniarnissaa eqqarsaatigalugu sukumiisumik pilersaartusiorqartariaqartoq isumaqarpugut, qulakkeerusullugu suut periutsit nunatta nammassinnaaneri. Upperaarput iliusissatut pilersaarusiornikkut angujartorneqarsinnaasoq.

Inuit Ataqatigiit ilinniartitaaneq pillugu ersarissumik piviusorsiorqumik minnerunngitsumillu siunissamut isigisumik anguniagaqarpugut. Ilinniartitaaneq inuiaqatigiit patajaatsumik ingerlanneranni qitiulluinnartutut isigaarput. Tamannalu ilisimatuussutsikkut misissuisarnerit uppernarsartarpaat, inuiaqatigiit imminnut napatittut pilersinneqassapparta ilinniartitaaneq aqqutissat pingaarluinnartut ilagigaat.

Imm. 143

**3. aamma 7. klassimi alloriarfinni allattariarsornermi
pinngitsuugassaangitsunik misilitsissutinik qitiusumit
aalajangersarneqartunik atorunnaarsitsissallutik inatsisinut,
malittarisassanullu allannguutinik pisariaqartunik
saqqummiussinissaannik, Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik
Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Inatsisit,
malittarisassallu ukiumi aturfiusumi 2027/28-mi
atuutsilersinneqarsinnaangorlugit naammassineqassapput.**

Demokraatit inatsisartuni eqimattaa

Oqaaseqaat:

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Alloriarfinni misilitsissutit qiviarneqarnissaat Inuit Ataqatigiinniit isumaqatigivarput.

Atuarfitsialaap eqqunneqarnerani alloriarfinni misilitsissutit eqqunneqarput.

Oqaaseq misilitsinneq eqqarsaatigalugu meerarpassuarnit annilaangagineqartarpoq imaluunniit uippakajaarnarineqartarluni.

Meeqqalli tamarmik taamatut nalaataqarneq ajortut uani naqissuserusupparput.

Alloriarfinni misilitsittarnerup siunertaa qiviariarutsigu tassaavoq meeqqat atuartinneranni ilikkarsimasaanik killiffissiuineq, taannalu ilinniartitsisunit atuartup atuarnermini ilikkarsimasaanik nalilersuutitut atortussiaavoq. Atuartinnissaanullu siunnerfinnik tikkuussisuusarluni.

Tamanna ilinniartitsisut iluminni atorunikku ajussanngilaq, kisianni angusat tamaasa pisortatigoortumik saqqummiuttariaqartuaannassappat?

Allaat oqartoqartarluni misilitsinnertut taaneqarlutik.

Oqaaseq danskisut test misiliutitut paasisassaasoq isumaqarpugut, taannalu oqaaseq atorneqarsinnaalluartutut tulluarsoraarput. Tamannalu meeqqanit ilinniartitsisuniillu assigiinngitsumik paasineqartoq ilisimavarput.

Atuarfik pillugu Inatsisartut inatsisaat nutarterneqartussanngorpat pinngitsoorani atuarfimmi naliliisarneq uppersarsaasiortarnerlu pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat ilanngunneqarnissaa Inuit Ataqatigiinniit piumasaraarput.

Atuarfik pillugu Inatsiartut inatsisaata minnerpaakkulluunniit allannguutissamik siunnersuuteqartoqartillugu kingunissaat tamaasa qulaajarneqarluinnarsimasarnissaat qulakkeerneqarnissaa anguniarlugu.

Alloriarfinni misilitsittarnerit nuna tamakkerlugu piumasaqaataajunnaassappata eqqarsaatigineqarsinnaavoq assersuutigalugu ukiumut atuarfiit qulit toqqarneqartarsinnaasut, taakkualu atuarfiit ukiumiit ukiumut allanngorartuussinnaallutik. Taamaasilluta siunissami meeqqat atuarfiani angusat ineriartornerisa malinnaaffigineqarsinnaanerat anguniarlugu. Tamannali atuarfik pillugu inatsisinik allannguiniarnermi suleqatigiisitamit nalilersorneqarnissaa kissaatigaarput.

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

Suut tamarmik ataqatigiipput.

Taammaattumik allannguinerit tamaasa eqqarsaatigilluarneqartariaqarput.

Inuit Ataqatigiit kissaatigaarput, siunnersuutit atuarfeqarnermut tunngasut tamarmik assigiinngitsunut sammivillit, tamarmillu annertuunik sunniuteqartussat aalingiiffigitinnagit, ataatsimoorussamik partiit tamarmiulluta ungasinnersusooq eqqarsaatigalugu **isumaqatigiissuteqassasugut.**

Tamanna kissaatigaarput inatsisartut ataatsimineranni, siunnersuutit ataasiakkaarlugit allannguisaqattaartunik siunnersuuteqaqattaarnerminngaaniit.

Atuarfeqarnermik ilisimasallit assigiinngitsut taakku siunnersuuteqarniarlik siunissami atuarfeqarfik qanoq ittoq pilersississaneripput tikkuusseqqullugit, minnerunngitsumillu meeqqat innarluutillit mininnagit. Taakkumi aamma pisinnaatitaaffigivaat pitsaasumik atugaqartitaanissartik.

Meeqqat atuarfiat qanoruna nutarterniaripput?

Taammaattumik allannguttissamik siunnersuuteqarpugut.

Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaat isumaqatigisinnaavarput immikkoortoq UPA2026/35 suliamut ilanngunneqarsinnaappat.

Tunngavigalugu; soorlu siuliani oqaatigigipput meeqqat atuarfiat pillugu allannguutissatut siunnersuutit, Inatsisartunerpata Naalackersuisunerpataluunniit ataatsimut suliarineqarunik pitsaanerpaajusoq isumaqaratta.

Suliarlu Ilinniartitaanermut, Kultureqarnermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermut Ataatsimiititaliamit suliareqqitassanngorlugu ingerlateqqinneqassasoq.